

ΣΤΗΛΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ

ὑπὲρ πατριωτικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.

Τὰ τέκνα τῆς μακαρίτιδος Μαρίας Παράσκευαδου ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῆς ἀπέστειλαν εἰς τὰ ἐν Πάτραις φιλάνθρωπικά καταστήματα τὰ ἑξῆς ποσά: Ὑπὲρ τοῦ Πτωχοκομείου δρ. 500, τοῦ Νοσοκομείου δρ. 250, τοῦ Βρεφοκομείου δρ. 200, ἀνά δρ. 50 εἰς δύο Μονὰς καὶ διαφόρους ναοὺς τῆς πόλεως.

Εἰς τὸν Ἑρμούδῳ Σταυρῶν ἀπέστειλαν φρ. 300 τρεῖς τῶν ἐν Πλοεστίῳ Ἑλλήνων.

Ὑπὲρ τῆς Ἐταιρίας τῶν φυλακῶν πολλοὶ τῶν δῆμων Εὐβοίας προσήνεγκον διάφορα ποσά ὡς συνδρομὴν αὐτῶν κατὰ τὸ 1881.

Καλλιτεχνικὴ ἐν Ἀθήναις ἔκθεσις.

Κατὰ τὰς παρελθούσας δύο ἐβδομάδας τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν προσκλήθη νὰ παρασταθῇ ἐπὶ μικρᾷ πληρωμῇ εἰσόδου, ὑπὲρ τοῦ Ἑρμούδῳ Σταυροῦ ὁραθεῖσι, εἰς ἔκθεσιν εἰδύων ἑλαιογραφικῶν καὶ ὕδρογραφικῶν καὶ τινῶν ἔργων γλυπτικῶν ἐν τῇ μεγάλῃ οἰκίᾳ τοῦ κ. Βασιλείου Μελά.

Εἰς τὰς μεγάλας εὐρωπαϊκὰς πόλεις τοιαῦτα θεάματα, ἀσκοῦνται τὸν ὄφθαλμὸν τῶν πολιτῶν, ἐμπνέοντα αὐτοῖς καλαισθητὴν καὶ γυνώσκιν τῆς τέχνης, ὄφροντα τὴν διάνοιαν αὐτῶν ὑπὲρ τὰς συνήθειαι τοῦ καθημερινοῦ βίου ἐργασίας, ἐξευγενίζοντα τὸ ἦθος, εἶνε συνηθέστατα, συντελοῦσι δ' ἐκεῖ πρὸς συρροὴν τοῦ πληθοῦ, καὶ ἐπίσημοι τινες τελεταί, προκηρῦξαι, λόγοι καὶ τὰ τοιαῦτα. Καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ, ἐνθα δὲν ὑπάρχει μουσεῖον τῶν ὠραίων τεχνῶν, ἄλλοτε, καὶ δὴ πρὸ τοῦ 1862, ἐτελείτο φαῖδρά τελετὴ ἐν τῷ σχολεῖῳ τῶν τεχνῶν, καλοῦσα τοὺς φιλομούσους εἰς τὴν διανομὴν τῶν βραβεῶν τῶν ἐν αὐτῷ ἀριστεροῦντων σπουδαστῶν. Παρίστατο δὲ κατὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν ὁ ἡγεμὼν ἐν πομπῇ, οἱ δούκτοροι, οἱ ἐν τέλει πάντες καὶ πλῆθος λαοῦ πάσης τάξεως, συνοστίζόμενοι εἰς τοὺς διαδρόμους καὶ τὴν ἀΐθουσαν τῶν ἀγαλμάτων, ἐν ᾗ ἐξεφωνεῖτο λόγος ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ, εἶτα δὲ διεσκορπίζετο τὸ πλῆθος εἰς τὰς αἰθούσας τῆς σχολῆς, ἐν αἷς ἦσαν ἐκτεθειμένα φιλοκάλως τὰ ποικίλα ἔργα τῶν μαθητῶν καὶ ἕτερα ἔργα ἀρχαῖα καὶ νέα ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς.

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἀπὸ τοῦ 1862 διεγράφη ἐκ τῶν ἐθνικῶν ἡμερῶν, ἑσπερήθη δὲ τὸ κοινὸν τοῦ ἠθικοῦ προγεύματος, ὑπὲρ ἐκεῖ παρτίθετο αὐτῷ, οὐδὲ ἀναπληροῦ ταύτην ἡ κατὰ τετραετίαν ἡ ὀκταετίαν γινομένη ἔκθεσις τῶν Ὀλυμπίων.

Μετὰ παρέλευσιν δὲ μόνον πολλῶν χρόνων τῆ εὐγενεῖ πρωτοβουλία τοῦ κ. Μιχαὴλ Μελά, θιασώτου τῶν ὠραίων τεχνῶν, καθιερώθη, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ συλλογῆς συνδρομῶν ὑπὲρ τοῦ Ἑρμούδῳ Σταυροῦ, ἔκθεσις καλλιτεχνικὴ ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐν Ἀθήναις ἐν ἰδιωτικοῖς οἰκίαις καλλιτεχνικῶν ματῶν διασήμων Ἑυρωπαϊκῶν καὶ Ἑλλήνων τεχνιτῶν, ἅτινα προθύμως παρέσχον τῇ αἰτίῃσι τοῦ κ. Μιχ. Μελά οἱ κάτοχοι αὐτῶν, γυνώσαντες χάριν τοῦ κοινοῦ προσωρινῶς τὰς αἰθούσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πολυτίμου τούτου καὶ ἀληθοῦς στολισμοῦ. Παρίστατο δὲ ἐν τῇ ἐκθεσίᾳ ἀδιαλείπτως ὁ κ. Μιχ. Μελάς ὡς ἐξηγητῆς τῶν ἐκτεθειμένων ἔργων, παρουργοῦντος δὲ ἀξιοπαίτων πάνου καὶ εὐγενεῖς Κυρίαί, μέλη τοῦ Ἑρμούδῳ Σταυροῦ, παρὰ τὴν γρηματοδόχον κάλην ἱστάμεναι.

Ἐν τῇ ἐκθεσίᾳ ταύτῃ ἐξετέθησαν ἔργα ζωγραφικῆς καὶ τινὰ γλυπτικῆς Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν καὶ Ἑυρωπαϊκῶν, εἰγένετο δὲ ἡ τοποθέτησις αὐτῶν εἰς τέσσαρας συνεχομέναις αἰθούσας μετὰ φιλοκαλίας καὶ προσοχῆς ὡς πρὸς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θέσιν.

Ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ἔργων ἦσαν ἐκεῖ ἀνηρτημένοι πίνακες τοῦ ἐν Μονάχῳ κ. Νικ. Γκίζης, οἱ ἀρραβῶνες, ἔργων τῶν ἀρίστων τοῦ ζωγράφου τούτου, κ αρ ποῖ (μῆλα) καὶ προσωπογραφαίαι τινεῖς, ὡν μία παρίστα μαῦρον γελῶντα.

Πλείοτεροι πίνακες ἦσαν τοῦ κ. Νικηφόρου Λύτρα, καθηγητοῦ τῆς ζωγραφικῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν τεχνῶν. Τοῦ ζωγράφου τούτου ἐξετέθησαν τὰ ἀλά ν δ α, ἡ αἰχμηά λω τ ο ς, ὁ Κ α ν ά ρ η ς ἐ ν λ ε μ β ω ἐνθουσιώδης βέλπει τὴν πυρπόλησιν τῆς τουρκικῆς ναυαρχίδος, χ ἡ ρ α β ά π τ ο υ σ α

τὴν παραμονὴν ψυχροσάββατου τὸ πένθημον αὐτῆς φέρμακα τὸ φίλημα, γυνὴ ἐμφράσσουσα διὰ πίσεως τὴν ταυρηνὴν κλημένην στάμον τῆς, καὶ Ψάριαν ἡ γυνὴ ἀποτίλλουσα λευκὸν ἀλέκτορα.

Τοῦ ἐν Μονάχῳ ἐπίσης διαμένοντος Ἑλλήνου Βολονάκη εδρίσκοντο πολλαὶ εἰκόνας παριστώσαι ναυτικὰς ὑποθέσεις, ἐν αἷς κυρίως ὁ ζωγράφος οὗτος εὐδοκίμα.

Ἐξετέθησαν ὡσαύτως εἰκόνας τοῦ κ. Πανταζῆ, σκηνογράφου τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀ γ υ ε ῖ ο ῦ ς (μάγκα) τῶν Ἀθηνῶν τρώγων ὀδροπέπων, καὶ σκηνογραφία Φαλῆρου.

Ὁ κ. Λεμπέσης ἐξέθησε σκηνογραφίαν τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀ ὄ λ ἡ ν ο ἰ κ ῖ α ς ἀ λ β α ν ἰ κ ῆ ς, ἐσωτερικὸν χωρικῆς οἰκίας, καὶ Σ α λ α μ ἰ ν ῖ α ς γ υ ν α ἰ κ ῆ ς.

Ὁ κ. Δούκας προσωπογράφος, καὶ ἄλλοι τινεῖς ἄλλοι ἔργα γλυπτικῆς ἐξέθησαν ὁ κ. Ἰω. Βιταρῆς Ἀἰθίοπα κ α θ ἡ μ ε ν ο ν ἡ χ α μ α ἰ, εἰς ὃν διακρίνεται πρὸ πάντων ἡ κατὰ τέχνην ἀκριβὴς σπουδὴ τῆς φύσεως, ὁ κ. Δ. Φιλίππου τῆς παῖδα κρούοντα πηλῆν ἠχοματοθήκην (κουμπάρν), ὁ κ. Βρούτος τὸ πνεῦμα τοῦ Κοπερνίκου, οἱ ἀδελφοὶ Φυτάλι καὶ ἄλλοι τινεῖς μικρότερα ἔργα.

Περὶ τῶν νομίζομεν ἐπὶ τῶν ἔργων τούτων νὰ φέρωμεν κρίσιν καὶ καταδείξωμεν τὴν περὶ τὴν τέχνην μεζονα ἱκανότητα τούτων ἢ ἐλάσσονα ἐκείνων τῶν τεχνιτῶν. Ἄλλως δὲ περὶ τῶν ἔργων τούτων ἐγράψαμεν ἄλλοτε κρίσιν γνωστὸν δὲ ὅτι οἱ ἀρχαιότεροι Ν. Γκίζης, Ν. Λύτρας καὶ Βολονάκης θεωροῦνται τὰ νῦν ὡς οἱ κάλλιστοι τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων, καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν πολλαῖς ἐβραβεύθησαν ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἐκθέσεσιν. Οἱ λοιποὶ δὲ νεώτεροι ἔς Ἑυρώπῃς ἔλθοντες φαίνονται ἐκ τῶν ἐκτεθεισῶν εἰκόνων ὅτι ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἀρετὰς τεχνίτου καὶ τὰ σπέρματα μελῶδου τῆς ἀρθρωτέρας καὶ τελεσιτέρας καρποφωρίας, ἣν θέλει ἀναδείξει καὶ πλουτίσει ἡ ἀδιάλειπτος καλλιέργεια τῆς τέχνης.

Ἐν γένει μόνον παρατηροῦμεν ὅτι τὰ ἐκτεθεινά ἔργα τῶν Ἑλλήνων τεχνιτῶν, ἅτινα δὲν εἶνε τὰ μόνά αὐτῶν, εἰσὶ πολλὰ ἄλλα ἐπώλησαν εἰς Ἑυρώπην, τινὰ δὲ καὶ εἰς ὑπερόγκους τιμὰς, μαρτυρούσας τὴν τεχνικὴν αὐτῶν ἀξίαν, ἐμφαίνουσιν ὅτι ἡ ζωγραφικὴ καὶ γλυπτικὴ ἐν Ἑλλάδι ἐποίησαντο μεγάλας προόδους ἤθελον δ' ἔτι μᾶλλον προαχθῆναι, ἀν ἐτόγγανον μείζονος προστασίας παρὰ τὴν τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἰδιωτῶν, ἀς προσθέσωμεν δὲ καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπίων.

Εἶνε δὲ ἐκτός πάσης ἀμφισβήτησεως ὅτι ἰδίως ἡ τέχνη ἀπαιτεῖ ἰδιόζουσαν τινα προστασίαν ὅπως ἀναπτυχθῆναι διότι μεγάλην ἔχει ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ καλλιτέχνου, τοῦ ποιητοῦ, τοῦ συγγραφέως, ἢ καθόλου κατὰστασις τῆς κοινωνίας ἐν ᾗ ζῆ καὶ ἐργάζεται. Κοινωνία ἀδιαφοροῦσα πρὸς τὰ προὔτινα τῆς τέχνης καὶ τῆς διανοίας, ἀπογοητεύει τὸν ἐν αὐτῇ ζῶντα καλλιτέχνην, περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν του, τὰς σκέψεις του, ἀποθαρρύνει πᾶσαν ἀρχὴν καὶ συντριβεί πολλακίαις λεληθῶτος ἐν αὐτῇ τῇ γενέσει ἀναφανομένην ἔξοχον δίδωσαν. Ἰσως δ' ἐν ταῦθα κεῖται οὐν ἄλλοις καὶ ἡ αἰτία, ὡς παρατηρήσαμεν εἰς πολλὰς τῶν ἐκτεθεισῶν εἰκόνων, τῆς μὴ καταλλήλου ἐκλογῆς ὑποθέσεων διότι ἀληθῶς, ἐνῶ πολλὰ τῶν ἔργων μεγίστην ἔχουσι τεχνικὴν ἀκρίβειαν περὶ τὸ σχῆμα, τὸν χρωματισμὸν, τὴν διάπλασιν καὶ περὶ τὴν τῆς φύσεως ἀκριβὴ σπουδὴν, ἢ ὑπόθεσις αὐτῶν εἶνε ψυχρὰ, ἀχαρὶς καὶ κοινὴ, οὐδόλως κινούσα τὸ διαφρον τοῦ θεατοῦ, οὐδὲ συνταράσσουσα τὰς ἀσθήσεις του. Εὐχόμεθα δὲ ὅπως οἱ ζωγράφοι καὶ γλύπται παρ' ἡμῶν δίδωσι μεζονα προσοχὴν περὶ τὴν εὐρεσιν τῶν ὑποθέσεων τῶν εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων τῶν, (περὶ τὴν invention, ἢ Erfindung).

Ἡ ἔκθεσις τοῦ κ. Μιχ. Μελά, ἥτις εὐκταῖον εἶνε διδομένης εὐκαιρίας νὰ ἐπαναλαμβάνεται κατ' ἔτος, κατέδειξε οὐν ἄλλοις καὶ ἕτερον τι, ὅτι ἡ τέχνη ἤρχισε νὰ ἐκτιμᾶται παρ' ἡμῶν. Αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς τοσοῦτον καλλιτεχνικῶν ζωγραφικῆς ἐν ἰδιωτικαῖς οἰκίαις μαρτυρεῖ ὅτι οὐν τῷ χρόνῳ οἱ Ἕλληνες τεχνίται θὰ εδρίσκωσιν ἐν αὐτῇ τῇ πατρίδι αὐτῶν ἐκτιμητὰς καὶ ἀγοραστὰς προθύμους τῶν ἔργων τῶν, ὡς τοῦτο καὶ εἰγένετο, ἔστω καὶ ἐν μικρῷ ἀριθμῷ, μέχρι τοῦδε, καὶ ὅτι δὲν θὰ εἶνε ἡναγκασμένοι διάσημοι Ἕλληνες τεχνίται νὰ ζῶσι διαρκῶς μακρὰν τοῦ πατρίου ἐδάφους, εἰς ἕνας χῶρος, ἔθνα τιμῶσι μὲν ἀληθῶς τὴν πατρίδα διὰ τῶν ἔργων τῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς στεροῦσι ταύτην τῆς χαρᾶς